

7. Magyar Ökológus Kongresszus

**2006. szeptember 4-6.
Budapest**

**Előadások és poszterek
összefoglalói**

**Szerkesztette:
Szentesi Árpád, Szövényi Gergely,
Török János**

A pirók erdeiegér, *Apodemus agrarius*, mozgásmintázata és mikrohabitat-használata mozaikos élőhelyen

Csonka Gergely, Horváth Győző
Pécsi Tudományegyetem, Állatökológia Tanszék

Dél-Baranyában a Mattyi-tó-menti mozaikos élőhelyen 1998-2004-ig fogás-jelölés-visszafogás módszerrel 7 éves kisemlős csapdázást végeztünk. A vegetáció struktúrában markánsan elkülönülő három területen 50x50 m-es csapdahálókat jelöltünk ki, melyek mindegyikén 121 db dobozcsapda működött. Összesen 39930 csapdaéjszaka adatait dolgoztuk fel. A vizsgált területen 17 kisemlősfaj 4524 példányát fogtuk meg, ebből 2065 volt pirók erdeiegér. A standardizált fogás és visszafogás értékei, valamint relatív aránya alapján a vizsgált élőhely-együttes leggyakoribb fajának bizonyult. A mikrohabitat-használatát és foltpreferenciáját tekintve jobban kedvelte a zártabb, magasabb növényzetű és mélyebben fekvő, elsősorban aranyvessző (*Solidago gigantea*), illetve egyszikűek borította foltokat. Az időjárási (OMSZ) háttérváltozók közül a téli középhőmérséklet szignifikánsan korrelált a populáció standardizált fogásszám értékeivel, ami mutatta, hogy a nyár végére, illetve az ősz elejére kialakuló sűrűség értéke nagymértékben függ az áttelelő állomány nagyságától. A faj gyakorisági értéke nem volt korrelációban a csapadék mennyiségével, a legszárazabb években (2000, 2003) is nagy egyed számmal volt jelen a területen. A közeli tó biztosította magasabb talajvízszint és az ennek hatására létrejövő nedves, néhol mocsaras területek kedvező feltételeket nyújtottak a faj számára megfelelő vegetációs foltok kialakulására. A mozgásmintázat elemzések során 508 hím és 400 nőstény adatait vizsgáltuk meg, melyek alapján szignifikáns eltérést tapasztaltunk a nemek átlagos mozgási távolsága között. Minden évben a hímeket jellemezte nagyobb mozgási távolság, azonban ez az érték számuk növekedésével csökkent, így területhasználatuk sűrűségfüggő volt. A kvadrátok között átmozgott egyedek száma fordított arányban állt a kvadrátok távolságával. Az irodalmi adatok alapján a pirók erdeiegér példafaj a lineáris élőhelyeken jellemző hosszabb távú, vagy a lakó, illetve mozgáskörzetekből kitörő nagyobb távolságú felderítő mozgásokra. A nyílt mozaikos élőhelyen kapott eredményeink azt mutatták, hogy a fajnál a különböző minőségű vegetációs foltok közötti mozgás korlátozottabb, amit a foltok minősége, távolsága és a populáció sűrűsége is meghatároz. (X/7.E)